

[Poul Schlüter.]

ning for regeringens lovforslag, at man vil bidrage til at fremme udbuddet af byggejord til moderate priser, samtidig med at man ønsker, at samfundet skal kunne oppebære en passende del af den samfundsskabte værdistigning på jorden. Her er det især det lovforslag, som i dag er til første behandling, som forsøger at løse opgaven, lovforslaget om frigørelsesafgiften.

Endelig for det fjerde forstår jeg, regeringens lovforslag ønsker, at man skal sikre kommunerne en mulighed for at erhverve jord i tide, således at man derigennem kan hindre en fremtidig alt for ublu jordspekulation, og således at kommunerne bedre kan gennemføre en vel planlagt byudvikling. Det er vel især lovforslaget om tilbudspligt, som skal tjene denne opgave.

Det har i årevis været kendt, at det konservative folkeparti gerne støttede forslag, som kunne opfylde disse fire hovedformål. Det har også været kendt, at vi i mit parti havde den grundindstilling over for jord- og planlægningslove, at man på den anden side ikke skulle tage skrappe midler i anvendelse end sagligt påkrævet for at realisere målsætningen.

I dag behandler vi de to sidste af regeringens fire hovedforslag, og jeg vil gerne straks sige, at i vor gruppe ser vi gerne, at alle fire hovedforslag og de konsekvenslove, som knytter sig til dem, bliver gennemført og gennemført i det folketingsår, vi nu er inde i. I de mange år, som er gået, siden de forrige jordlovsforslag faldt — og efter vor opfattelse måtte falde — ved folkeafstemningen i 1963, er der blevet talt alt for meget og handlet alt for lidt omkring indførelse af nye jord- og planlægningslove. Derfor må det være nu, vi arbejder med disse spørgsmål på grundlag af regeringens lovforslag, der, så vidt jeg kan se, er grundigt forberedt.

Jeg synes i og for sig ikke, man i dag kan komme uden om fra nogen side her i tinget at anerkende, at regeringen med fremsættelsen af hele denne store reform inden for et års tid efter regeringsdannelsen har udfoldet en beundringsværdig energi og en næsten forbløffende handlekraft, selv om jeg må indrømme, at man genkender denne handlekraft også fra andre reforminitiativer.

Selve grundtanken om en frigørelsesafgift

har det konservative folkeparti i adskillige år haft sympati for; vi har faktisk part i ophavsretten til denne tanke. Frigørelsesafgiften som idé var jo netop et kernepunkt i det alternativ, vi var med til at opstille i 1963. I det detaljerede lovforslag, som nu er udarbejdet, genkender jeg da også de hovedprincipper, som det konservative folkeparti længe gerne har set at en lovtæst skulle hvile på.

Efter den nuværende retstilstand er det jo sådan, at så længe en landejendom ligger i landzone, er den underkastet væsentlige begrænsninger i udnyttelsesretten. Når sådanne landejendomme senere bliver inddraget i byzoner, bortfalder efter lovforslaget om by- og landzoner disse begrænsninger i ejerens udnyttelsesadgang. Der sker altså i denne fase noget ganske afgørende med hensyn til mulighederne for ejendomsrettens udnyttelse. Når inddragelsen i byzone sker, skyldes det jo en samfundsudvikling i de foregående år. Denne samfundsudvikling har krævet meget betydelige investeringer i reglen både fra statens og fra kommunernes side. Og den fortsatte modning vil kræve nye investeringer. Hele denne samfundsmæssige udvikling har den enkelte jordbesidder ikke haft nogen indflydelse på eller nogen bekostning af. Derfor er det efter min gruppes opfattelse ganske naturligt, at når der sker denne udvidelse i udnyttelsesretten for en ejendom, så må og så bør samfundet inddrage en væsentlig del af den værdistigning på jorden, som samfundet i virkeligheden i forvejen allerede har betalt i kraft af byudviklingsinvesteringerne.

Så kan man naturligvis sige, at de henholdsvis 40 og 60 pct. i frigørelsesafgift, som lovforslaget går ind for, er meget høje procenter, og det skal jeg gerne erkende, men disse procenter kan man heller ikke se på ganske isoleret. Disse procenter må forstås i sammenhæng med genindførelsen af bondegårdsreglen. Denne sammenhæng har der været i regeringens planlægning af lovgivningsarbejdet, og det synes jeg må fremhæves nu. Regeringens idé er den, at så længe en ejendom udnyttes erhvervsmæssigt på sædvanlig måde, skal beskatningen være moderat, men når anvendelsen af jorden bliver en anden, må der til gengæld betales en betydelig afgift til det offentlige.